

Interpretarea critică a surselor

„Cele mai importante informații
nu se găsesc în surse, dar fără ele
nimic din ce am avea de spus despre trecut nu ar conta.”
Gustav Droysen, 1858

Atenție! Nu orice lucru pe care îl descoperiți în surse este neapărat adevărat.

Un dosar vechi poate să conțină, de exemplu, informații fasificate intenționat, prin care autorul intenționează să deruteze cititorul. Alții au decupat părți dintr-o fotografie, astfel încât cineva care apărea inițial să nu mai fie acolo. Bunica ta poate că a scris un jurnal acum zeci de ani ce conține fapte despre care ea însăși nu știa că sunt false.

Ce înseamnă asta azi? E simplu: fiecare sursă trebuie **interpretată** și supusă unei **evaluări**. Realizați acest lucru punându-vă anumite întrebări:

1. Clarificați-vă propriile **obiective ale cercetării**:

- Ce dorim să aflăm din această sursă?
- Ce cadru temporal, eveniment sau persoană reprezintă centrul de interes?

Obiectivele
cercetării

2. În al doilea rând, trebuie să **descrieți sursa** și să o înțelegeți:

- Ce fel de sursă este?
- Cine este autorul?
- Când și unde a fost sursa emisă (în ce epocă istorică, de pildă) și în ce context a apărut ea (cum și de ce)?
- Prezintă evenimente din trecutul apropiat sau îndepărtat?
- Cui se adresează sursa? Este notat vreun receptor anume?
- Ce informații conține sursa și în ce fel este ea limitată?
- Găsim contradicții în conținutul ei?
- Este nevoie de instrumente adiționale pentru a înțelege sursa (ca de exemplu un dicționar)?

Descrierea și
înțelegerea
sursei

3. Pasul următor este să **criticați sursa**. Asta nu înseamnă că trebuie să spuneți dacă o găsiți bună sau rea. Înseamnă că trebuie să vă puneți câteva întrebări critice, cum ar fi acestea:

- Este sursa credibilă?
- Putem să recunoaștem scopul pentru care această sursă a fost creată? Oferă sursa informații despre scopurile autorului ei?
- Care este contextul în care a apărut? Ce s-a întâmplat înainte ca ea să apară? Ce s-a întâmplat după? Ce date putea să dețină autorul ei atunci când a creat-o? Ce date putea să nu dețină?

**Criticarea
sursei**

4. În fine, estimați **valoarea** sursei pentru propriul demers științific:

- La ce întrebări am putut să răspundem cu ajutorul ei?
- A fost nevoie să consultăm alte surse istorice pentru a o înțelege pe aceasta?
- Putem conecta, compara, completa, verifica sau confirma această sursă folosind alte surse?

**Evaluarea
sursei**

Pașii 1-4 trebuie parcurși pentru fiecare sursă în parte. Întrebările individuale pot varia în funcție de tipul sursei. O fotografie va ridica alte întrebări decât o scrisoare.